

Luonnonkaunis Karuna — suomalaisasutuksen rintavarustus

Kun muukalainen — eritoten toisista maakunnista tullut — kuulee mainittavan Karunan nimen, syntyy hänessä helposti paikkakunnasta vähemmän mairitteleva mielikuva. Ilmiö ei ole suinkaan vailla perustaa: esiintyyhän äidinkielenme laatusana karu juuri mainitunlaisena eräässä sijamuodossa. Näinollen tuntuu luonnolliselta, että johdannaisen kanta on löydettävissä luonnon karuudesta, joka yhä vielä vallitsee takapajuista pitäjää.

Mutta kauppias Tuomo Oksanen kuitenkin silmää räpäyttämättä kertoi kuin selvänä asiana, että karunalaiset maanviljelijät ovat eturivin miehiä, hoitavat tiluksiaan voimaperäisesti viljellen niin, ettei vieraillevilla rintamaidenkaan asukkalla ole asiaan juuri mitään lisättävää, ja että pitäjäläiset aivan polkukeukset viihtyvät paikkakunnalla. Oliko hänen puheensa totta vai siltäkö sitä nurkkapatriotismin henki? Päätimme — muukalainen — ottaa siitä selvän.

Kaksihaarainen kiila

Muodoltaan Karuna näyttää tasanuolaiselta kolmiolta, jonka terävin kulma osoittaa kohti lounasta. Äärimmäisenä osana siinä suunnassa on Kemiön saaren niemke, Sandö. Kolmion luoteiskärki sijaitsee Steningen vaiheilla, ja kaakkoiseen suuntaan päästään miltei Rajalahden lautan äärelle asti, Timariin. Siinäpä se onkin, Karuna, kolllisessa rajana Sauvon pitäjää, muualla meri.

Mutta ei sillä hyvä, että tuo vesipaljous saartaa moniaalta taholta piskuisen pitäjän. Ei, vaan lisäksi se työntyy lahdekkeena päin kolllista Sauvon rajalle saakka jakaen Karunan suoranaisesti kahtia. Näinollen on selvää, että molempiin puolikkaisiin on muodostunut itsenäisiä taloudellisia y.m. toimintoja olletikin, koska kulkuyhteys "rajan" ylitse on lautan varassa ja siis käytännössäkin hidas — saatikka sitten, mikä moraalinen vaikutus sillä on. Luoteisniemeläiset vakuuttavat mantuaan tärkeämmäksi, koska kirkko, kunnantupa ja eräät muut julkiset rakennukset sijaitsevat siellä, mutta lähen toiselta puolelta mahdollisesti tulevien mielenilmaisujen pelossa

varaa. Laatikot vietiinkin rannassa nuottakodon vierelle kiinnitettyyn kuljetusalukseen, vastavalmistuneeseen "platakkaan", jonka on laskettu kantavan viitisen tonnia, ja jolla niinollen voidaan kuljettaa jopa traktoreita-kin.

"Platakka" kiinnitettiin moottoriveneen perään, ja niin alkoi tuo kaksikilometrinen matka kohti mantereen laituria, jossa auto käy määrättyinä kellonolyöminä.

— Eikö saaren asukas joudu usein vaikeuksiin tällaisia jokapäiväisiä asioita toimitellessaan? kysyimme isännöitä, joka ei ole alkujaan Kupiluodosta kotoisin. — Miten on esim. lasten koulunkäynnin laita?

— On ymmärrettävää, että vaikeudet ovat toisenlaiset kuin varsinaisen mantereen asukkailla. Näin maataloudessa tulisi esim. koneisiin nähden olla täysin omavarainen, koska raskaiden laitteiden kuljettaminen tuottaa hankaluutta. Kenpä meille tulisi esim. leikkuupuumurin kanssa rahtiajoon? Ikävältä varmasti tuntuu tyttärestäkin lähteä syksyllä kouluun Torikkaan, jonne merimatkan lisäksi on kilometrin maataival. Mutta — näistä vai-

Lemmisten kylän hoinen lapsijoukko kiipesi Oksasen kaupan äärellä kohoavalle kalliolle ja useimmat sen jäsenistä onnistuivat erinomaisesti valokuvauksilmeen valinnassa. Vekarat vasemmalta Matti Jaakkola, Sauli ja Sirkka Oksanen, Mikko Jaakkola, Anneli Nieminen sekä Tulja ja Marjatta Oksanen.

lä häärivät toiset, eräs seivästään, muut hangoten haravakarhetta seipäille. Kuivaa oli.

— Aloitimme eilen heinätyöt, ja tänään saimme jo yhden lohkon kotipellolla seipäille, totesi mv. Ölander. Talossa on tänä vuonna heinäalaa n. kahdeksan ha, ja jos pouta säilyy, tulee koko juttu kuntoon muutamassa päivässä. Ansaitsee mainita, että Ölandereilla on vaalittavaan vankkoja perinteitä, sillä talo on ollut saman suvun hallussa kolmisensataa vuotta.

Isäntä kertoi edelleen, että syysviljoista rypsi vaikuttaa epätasaiselta, mutta ruis sitävästoin

tettava. Teknillisiltä laitteiltaan kyseessä on oikein vanhan hyvän ajan peli, varmakäytisellä muonamoottorilla varustettu kapulaveto.

Lossinkuljettaja Hjalmar Aaltonen vetelee vaijereista yhteen menoon jo yhdeksättä vuotta. Antaessaan nyt vauhtia alukselle yhdessä samaan menoon Austinillaan ehtineen torikkalaisen myymälänhoitaja Unto Aallon avustamana, hän kertoi kyseessä olleen aikaisemmin henkilökohtaisen yrityksen, jolloin kuljettaja sai ottaa ylivietauvalta kertamaksun. Nyt sensijaan huolehtii lautasta Karunan kunta maksaen peruspalkan, ja vasta klo 22—6 saa Aaltonen kuljetuksista eri korvauksen. Vaikka kysymyksessä onkin miltei yksinomaan yhdystienä käytetty liikenneväylä, kohoaa liikenne ajoittain varsin vilkkaaksi. Niinpä ennätyspäivänä, eräänä sunnuntaina, kuljetettiin Rantolan salmesta 50 autoa, neljä moottoripyörää ja viisi jalankulkijaa. Sellaisena päivänä käsivarret venyvät varmaan ainakin tuuman verran!

Orssaaren Marja-Leena

Päästyämme "paremmalle puolelle" ajoimme suoraan kirkolle

